

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – februari 2018, nummer 60

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Aanpassingen in het draaiboek

Folders: 10 vertalingen en nieuwe webshop

PND-centra in de regio

NIPT – Bloedafnamelocaties

NIPT – Wijziging vitaliteitsbepaling

NIPT – Indicatie invasief onderzoek na 2 keer te lage foetale fractie

NIPT – TRIDENT-1: resultaten nevenbevindingen

NIPT – TRIDENT-1: ervaringen zwangeren

NIPT – TRIDENT-2: eerste resultaten

Hands-on training SEO

CRL-cursus zwangerschapsdatering

Landelijke monitor 2016

Kwaliteitsjaarverslagen RC's 2016

Aanpassingen in het draaiboek

Door de invoering van NIPT als eerste screeningstest per 1 april 2017 is het aantal combinatietesten sterk gedaald. Eind 2017 zijn de regionale laboratoria gestopt met de uitvoering van het bloedonderzoek; er is nog één landelijk uitvoerend laboratorium. De kwaliteitseisen voor het laboratorium zijn aangepast in verband met deze ontwikkelingen. Op 30 november 2017 zijn deze eisen vastgesteld na positief advies van de Programma Commissie.

Op basis van deze vastgestelde kwaliteitseisen zijn er wijzigingen doorgevoerd in het draaiboek, met name in de hoofdstukken over het laboratorium en het referentielaboratorium. De herziene versie van het draaiboek kunt u binnenkort vinden op www.rivm.nl.

Folders: 10 vertalingen en nieuwe webshop

Uit een inventarisatie onder gebruikers blijkt dat de tien vertalingen van de folders onvoldoende bekend zijn. Daarom attenderen wij u er weer op. De vertaalde folders zijn te downloaden van de website van het RIVM:

[Vertalingen folder "Informatie over de screening op down-, edwards- en patausyndroom"](#)

[Vertalingen folder "Informatie over de 20 wekenecho"](#)

De Nederlandstalige folders en producten voor professionals kunt u vanaf half februari bestellen via de nieuwe webshop online.xerox.nl/rivm.

PND-centra in de regio

Heeft een zwangere een medische indicatie voor onderzoek naar down-, edwards- of patausyndroom of een verhoogde kans als resultaat van de combinatietest? Dan dient u de zwangere te verwijzen naar een PND-(satelliet)centrum in de regio. Daar krijgt de zwangere een counselingsgesprek en krijgt zij de keuze voor verder onderzoek. Heeft een zwanger een indicatie voor een GUO, dan dient u de zwangere ook te verwijzen naar een PND-(satelliet)centrum in de regio. Hieronder zijn deze centra vermeld en welke PND-verrichtingen zij uitvoeren:

- Radboudumc in Nijmegen: NIPT, invasieve diagnostiek en GUO
- Rijnstate ziekenhuis in Arnhem: NIPT, invasieve diagnostiek en GUO
- Gelderse Vallei in Ede: NIPT en GUO
- Medisch Spectrum Twente in Enschede: NIPT en GUO
- Jeroen Bosch Ziekenhuis in 's-Hertogenbosch: NIPT en GUO
- ETZ in Tilburg: NIPT en GUO

NIPT – Bloedafnamelocaties

Er zijn 173 [bloedafnamelocaties](#) voor NIPT. Recent is op enkele plekken waar de reisafstand voor zwangeren te groot was van een prikpost nog een post toegevoegd. In onze regio betreft dit in Ede en binnenkort ook Winterswijk. Het aantal prikposten zal niet verder uitgebreid worden.

Let op: De bloedafname voor NIPT in het Radboudumc op locatie Nijmegen is alleen toegankelijk voor zwangeren die in het Radboudumc NIPT aangeboden krijgen. Op de locatie Groesbeek (Dekkerswald) wordt *geen* bloed afgenomen voor NIPT. Zwangeren die in Nijmegen bloed willen laten afnemen voor NIPT kunnen terecht bij het VCN.

NIPT – Wijziging vitaliteitsbepaling

Tot op heden moest de vitaliteit van de foetus uiterlijk 1 week voorafgaand aan de bloedafname van de NIPT worden vastgesteld. In overleg met de KNOV en NVOG (WPDT) is besloten deze vitaliteitsbepaling te laten vervallen indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Per 1 februari 2018 is het niet meer nodig de vitaliteit opnieuw te bevestigen als de termijnecho langer dan 1 week geleden is, mits de CRL \geq 33 mm was. Wilt u de termijnecho bij voorkeur verrichten tussen 10 en 11 weken en conform de richtlijnen van de NVOG/KNOV.

Op het bloedafnameformulier stond: "Let op: bloedafname is alleen mogelijk als uw zorgverlener uiterlijk 7 dagen geleden heeft bevestigd dat er sprake is van een vitale zwangerschap." Deze zin is verwijderd van het formulier.

NIPT – Indicatie invasief onderzoek na 2 keer te lage foetale fractie

Het twee keer mislukken van de NIPT vanwege een te lage foetale fractie, is aangewezen als indicatie voor invasieve diagnostiek (vruchtwaterpunctie). Het advies luidt om de zwangere naar een PND-centrum te verwijzen voor counseling hierover. De reden voor deze indicatiestelling is dat bij het mislukken van de NIPT vanwege een lage foetale fractie er een hoger risico is op aneuploidie en er geen mogelijkheid is om alsnog een combinatietest uit te voeren (omdat de zwangerschap te ver gevorderd is). In de uitslagbrief van de mislukte NIPT staat in dat geval vermeld dat de foetale fractie te laag is. Momenteel wordt in de regio Maastricht/Nijmegen de foetale fractie nog niet bepaald.

NIPT – TRIDENT-1: resultaten nevenbevindingen

De eerste resultaten zijn gepubliceerd over de betekenis voor de gezondheid van moeder en kind van nevenbevindingen bij NIPT in het eerste jaar van de TRIDENT-1 studie. Het betrof zwangere vrouwen die gekozen hebben voor de NIPT omdat ze na de combinatietest, of op basis van een medische indicatie, een verhoogd risico hadden op een kind met down-, edwards- of patausyndroom. Een Nederlandse samenvatting van het artikel en een verwijzing naar het originele artikel vindt u [hier](#).

NIPT – TRIDENT-1: ervaringen zwangeren

De resultaten zijn gepubliceerd uit de post-test vragenlijsten die zijn ingevuld door zwangeren met verhoogd risico op trisomie (TRIDENT-1 studie). De conclusie is dat vrouwen die NIPT kozen meestal tevreden waren over deze test en zich door de test zekerder voelden.

Het volledige artikel kunt u lezen in [Journal of Genetic Counseling](#).

NIPT – TRIDENT-2: eerste resultaten

In de eerste acht maanden van de Trident-2-studie hebben ongeveer 47.000 zwangeren de NIPT laten verrichten. Dit komt neer op ongeveer 40% van alle zwangere vrouwen in Nederland. Vóór de introductie van de NIPT koos 34% van de zwangeren voor eerste trimester screening in Nederland (cijfers 2015); een onbekend deel van de zwangeren ging voor NIPT naar het buitenland. Uit de resultaten van de eerste vijf maanden blijkt dat 80% van de zwangere vrouwen die de NIPT laten verrichten, kiest voor een test waar ook gekeken wordt naar nevenbevindingen.

Bij de zwangerschappen waar NIPT is verricht, is er bij 0,3% aanwijzingen gevonden voor down-syndroom, 0,1% voor edwardsyndroom en 0,1% voor patausyndroom. Vervolgonderzoek bij deze zwangeren moet uitwijzen of het daadwerkelijk gaat om een trisomie bij het kind. Voor definitieve conclusies moet de studie minstens een heel jaar lopen. Het is daarom mogelijk dat bij latere (formele en gecorrigeerde) analyse deze cijfers wat anders zullen uitvallen.

Hands-on training SEO

Echoscopisten in de SPN-regio kunnen deelnemen aan een hands-on training SEO bij de PND in het Radboudumc te Nijmegen (inclusief een ochtend meekijken bij het GUO-spreekuur) of een SEO-training op eigen locatie door een GUO-echoscopist. Anders dan vorige jaren, ondersteunt de SPN niet meer hands-on trainingen NT.

U kunt u rechtstreeks bij het Radboudumc inschrijven voor een training op een bepaalde datum of zelf een training op de eigen locatie regelen bij een van de beschikbare docenten. Als de training voldoet aan de eisen van de SPN, dan draagt de SPN bij in de kosten en ontvangt de deelnemer accreditatiepunten. Voor meer informatie en aanmelding: www.spn-regionijmegen.nl.

CRL-cursus zwangerschapsdatering

Een goede zwangerschapsdatering is belangrijk voor de verloskundige zorg in het algemeen en ook voor de prenatale screening. De SPN biedt een korte scholingsactiviteit aan om de kwaliteit van de CRL-meting voor de zwangerschapsdatering te vergroten. In een [artikel in het Tijdschrift voor Verloskundigen](#) hebben we de eerste bevindingen van deze cursus gepresenteerd en geven we aandacht aan mogelijkheden om de kwaliteit van de CRL-meting voor de zwangerschapsdatering te verbeteren. Verbeteren van de kwaliteit blijft nodig!

Deelnemers kunnen vijf CRL-beelden insturen; wij beoordelen de drie beste beelden aan de hand van internationale criteria. Accreditatie is toegekend door KNOV en BEN (2 uur/punten). Voor meer informatie en aanmelding: www.spn-regionijmegen.nl.

Landelijke monitor 2016

De landelijke monitor prenatale screening 2016 is beschikbaar. Hierin is de uitvoering van de prenatale screening beschreven voor heel Nederland en per regio, zoals geregistreerd is in Peridos. In 2016 waren er 147.710 zwangerschappen met een counselinggesprek, 59.226 met een combinatietest en 143.489 met een SEO. Deze verrichtingen werden gedaan door 3.038 counselors, 316 NT-echoscopisten en 560 SEO-echoscopisten. Bij 5,4% van de combinatietesten was er een verhoogde kansuitslag. Bij 3,7% van de SEO's was er een vermoeden op een aandoening; bij 0,03% van de SEO's was er een vermoeden op een neuralebuisdefect. Helaas is de informatie over vervolgonderzoek en zwangerschapsuitkomst in Peridos nog onvolledig, waardoor de screeningstesten op landelijk niveau niet goed te evalueren zijn. Het streven is om dit compleet te krijgen in komende jaren.

Dit jaar zijn er voor het eerst twee versies van de landelijke monitor: een [korte publiekversie](#) en een [uitgebreide rapportage](#).

Kwaliteitsjaarverslagen RC's 2016

Voor de verantwoording aan VWS wordt jaarlijks een overzicht gemaakt van de werkzaamheden van alle acht Regionale Centra op basis van ieders kwaliteitsjaarverslagen. Dit overzicht bevat informatie over de organisatie en bedrijfsvoering, over de activiteiten op gebied van contractering van de uitvoerders, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsborging van de prenatale screening. Aanbevelingen worden gedaan voor verbetering in de werkwijze. Voor het rapport zie: www.rivm.nl.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – maart 2018, nummer 61

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

SPN – Raad van Advies

PNS-congres 17 april 2018

Counseling – Vaardigheidstraining

NIPT – Labaanvraag in Vrumun via Zorgmail

Combinatietest – Informatie van Star-SHL

Verrichtingen per counselor en echoscopist: peildatum 1 mei

Ondertitelde voorlichtingsfilms prenatale screening

SPN – Raad van Advies

Tot 2018 bestond het SPN-Bestuur uit vertegenwoordigers van beroepsgroepen die betrokken zijn bij de prenatale screening in de regio. Een Raad van Advies is ingesteld om de inbreng van deze betrokkenen te blijven houden nu de organisatie is overgegaan naar een Raad van Toezicht-model. Het doel van de Raad van Advies is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het Bestuur en de Raad van Toezicht van de SPN over prenatale screening op aangeboren aandoeningen in brede zin. De Raad van Advies bestaat uit:

- Magda Wijnsma, als vertegenwoordiger van de verloskundigen
- Bianca Bruijns, als vertegenwoordiger van de echoscopisten
- Dr. Robbert Rijnders, als vertegenwoordiger van de gynaecologen
- Dr. Ilse Feenstra, als vertegenwoordiger van de klinisch genetici
- Dr. Dominique Smeets, als vertegenwoordiger van de laboratoria NIPT/PND

Er is nog een vacature voor een vertegenwoordiger vanuit de moederraden. Dominique Smeets is voorzitter van de Raad van Advies.

PNS-congres 17 april 2018

Op dinsdag 17 april 2018 organiseert de afdeling Pre- en Neonatale Screeningen (PNS) van het RIVM/Centrum voor Bevolkingsonderzoek het vijfde PNS-congres 2018 met als thema "Grenzen (ver)leggen: mogelijkheden en dilemma's". Het doel is om allen die betrokken of werkzaam zijn in het veld van pre- en neonatale screeningen te informeren over actuele ontwikkelingen en een blik op de toekomst te werpen. Voor meer informatie en aanmelding: www.rivm.nl.

Counseling – Vaardigheidstraining

Iedere counselor dient in 2017 of 2018 de bijscholing "vaardigheid counseling prenatale screening" te volgen bij een erkend opleidingsinstituut (zie www.rivm.nl). De Academie Verloskunde Maastricht (AVM) biedt in onze regio deze trainingen aan. Inmiddels hebben 158 counselors van de regio's Nijmegen en Maastricht een vaardigheidstraining gevolgd bij de AVM en voor 420 counselors is een training ingepland, waarvan de meerderheid op een eigen locatie. Ofschoon counselors vaak een beetje sceptisch de cursus binnenkomen, zijn de evaluaties nadien vrijwel unaniem positief. De kleine groepen, de begeleiding, de actrices, de veilige setting, relevante praktijksituaties en de rollenspelen worden als zeer positief beoordeeld. Bij een aantal verbeterpunten op gebied van de logistiek is inmiddels actie genomen.

Binnenkort worden er weer trainingen gepland waarop counselors zich kunnen inschrijven. Voor meer informatie en aanmelding: www.av-m.nl.

Voor het aanvragen van een offerte om deze scholing bij u op locatie te verzorgen: www.av-m.nl.

NIPT – Labaanvraag in Vrumun via Zorgmail

Peridos kan via ZorgMail de gegevens voor de labaanvraag NIPT ontvangen en hiervan een concept labaanvraag maken. Deze kan vervolgens in Peridos worden aangevuld en geprint. Hierdoor hoeven minder gegevens dubbel ingevoerd te worden. Vrumun heeft deze functionaliteit al ingebouwd en beschikbaar gesteld voor gebruikers. Voor meer informatie: [beschrijving labaanvraag NIPT via Zorgmail](#).

Combinatietest – Informatie van Star-SHL

- *Correctie tekst bij kansuitslag 1:200*
De instelling in het verslag van Peridos van de kans gelijk aan 1:200 als "niet verhoogde kans", wordt conform het draaiboek aangepast naar "verhoogde kans". (Wijzigingen in Peridos gepland op 13 maart).
- *Volgorde uitslag MoM PAPP-A en fb HCG*
De volgorde van de velden MoM PAPP-A en fb HCG in het rapportagescherm van de uitslag in Peridos worden omgedraaid zodat de volgorde identiek is met de volgorde in Astraia. (Wijzigingen in Peridos gepland op 13 maart).
- *Volgorde tweelingen*
Bij een tweeling vervalt de noodzaak om de foetus met de grootste CRL als eerste te vermelden. De opmerking daarover in het aanvraagformulier in Peridos wordt verwijderd. (Wijziging in Peridos eind april verwacht).
- *Vanishing twin*
Bij het laboratorium van Star-SHL valt het op dat Peridos niet altijd correct is ingevuld indien er sprake is van een vanishing twin of een lege vruchtzak. Van belang is te weten dat deze opties om vanishing twin of lege vruchtzak aan te vinken pas zichtbaar worden nadat bij het aantal foetus "2" is aangevinkt. Een toelichting hoe u dit correct kunt invullen vindt u [hier](#).

Verrichtingen per counselor en echoscopist: peildatum 1 mei

De Regionale Centra hebben afgesproken om voortaan 1 mei als peildatum aan te houden voor het berekenen van het aantal counselingsgesprekken, NT-metingen en SEO's per zorgverlener in het voorafgaande kalenderjaar. We gebruiken hiervoor de gegevens die dan in Peridos aanwezig zijn. Het is dus belangrijk dat vóór 1 mei 2018 alle gegevens over 2017 zijn aangeleverd door de organisatie(s) waar u counselt en/of NT-metingen en SEO's verricht.

Ondertitelde voorlichtingsfilms prenatale screening

Op onderzoekvanmijnongeborenkind.nl zijn twee ondertitelde voorlichtingsfilms over de prenatale screening beschikbaar. Namelijk een voorlichtingsfilm "Screening op down-, edwards- en patau'syndroom" en een voorlichtingsfilm over de "20-wekenecho".

Als u gebruik wilt maken van deze voorlichtingsfilms op uw website, dan adviseren wij u een link te maken naar de films op onderzoekvanmijnongeborenkind.nl. Wanneer u de films wenst te tonen binnen uw zorginstelling, bijvoorbeeld in de wachtkamer of spreekkamer, dan kunt u een downloadlink naar de films aanvragen via prenatalescreening@erasmusmc.nl.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regioniemegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – april 2018, nummer 62

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Counseling – Vaardigheidstraining

SEO – Herbeoordeling bij 32 weken vanwege pyelectasie ≥ 5 en < 10 mm

Combinatietest – Bloedafname rondom feestdagen

NIPT – Bij verhoogd risico op trisomie

NIPT – Labaanvraag via Zorgmail bij Orfeus

Peridos – Oproep gegevensaanlevering

Peridos – E-mails over foutmeldingen via Peridos

Kwaliteitseisen herzien

Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht

Counseling – Vaardigheidstraining

Iedere counselor dient in 2017 of 2018 de bijscholing “vaardigheid counseling prenatale screening” te volgen bij een erkend opleidingsinstituut (zie www.rivm.nl). De Academie Verloskunde Maastricht (AVM) biedt in onze regio deze trainingen aan. Er zijn nieuwe trainingen gepland waarop counselors zich kunnen inschrijven:

- [25 mei 2018, 13.00-17.30 in Roermond](#)
- [12 juni 2018, 13.00-17.30 in Nijmegen](#)

Voor het aanvragen van een offerte om deze scholing bij u op locatie te verzorgen: www.av-m.nl.

SEO – Herbeoordeling bij 32 weken vanwege pyelectasie ≥ 5 en < 10 mm

Indien bij het SEO een pyelectasie ≥ 5 en < 10 mm is gemeten, dan is het advies om dit opnieuw te laten meten bij 32 weken. Het valt op dat niet alle zwangeren in dergelijke situatie een vervolgonderzoek krijgen bij 32 weken. Tijdens het vervolgonderzoek bij 32 weken meet de echoscopist de pyela opnieuw en kijkt tevens naar de hartactie, ligging van de foetus, placenta, vruchtwater en biometrie. Dit vervolgonderzoek mag alleen uitgevoerd worden door een SEO-echoscopist. De verloskundig zorgverlener is verantwoordelijk voor de verwijzing van de zwangere voor dit vervolgonderzoek.

Voor meer informatie: [Kwaliteitseisen SEO](#).

Combinatietest – Bloedafname rondom feestdagen

Centra die bloed afnemen voor de combinatietest, moeten rekening houden met een aparte procedure voor het bewaren en het verzenden van het serum tijdens de komende feestdagen: Koningsdag (vrijdag 27 april), Hemelvaartsdag (donderdag 10 mei) en Tweede Pinksterdag (maandag 21 mei).

Voor meer informatie: [werkafsprakendocument bloedafname](#).

NIPT – Bij verhoogd risico op trisomie

Wanneer een zwangere een verhoogd risico heeft op het krijgen van een kind met trisomie 21, 18 of 13 (bijvoorbeeld vanwege een eerdere zwangerschap met een trisomie 21, 18 of 13 onafhankelijk van of dit een erfelijk bepaalde trisomie was), dan dient deze zwangere verwezen te worden naar een Centrum voor Prenatale Diagnostiek voor counseling over haar opties. In het PND-centrum vinden dan een anamnese en uitgebreide counseling plaats. Er zal onder andere besproken worden dat de zwangere kan kiezen voor de NIPT of een combinatietest of direct voor invasieve diagnostiek, of dat ze af kan zien van prenataal onderzoek. Soms is er nog aanvullend onderzoek geïndiceerd.

Niet alleen voor goede counseling over alle opties is het belangrijk dat deze zwangeren verwezen worden naar een PND-centrum; het is ook belangrijk voor goed wetenschappelijk onderzoek naar de invoering van NIPT bij een verhoogde kans op trisomie (Trident-1).

Het gesprek bij de afdeling gynaecologie in het PND-centrum wordt vergoed door de zorgverzekering. Eventuele onderzoeken kunnen ten laste komen van het eigen risico.

Voor meer informatie over de kosten: www.rivm.nl.

NIPT – Labaanvraag via Zorgmail bij Orfeus

Peridos kan via Zorgmail de gegevens voor de labaanvraag NIPT ontvangen en hiervan een concept-labaanvraag maken. De counselor kan vervolgens in Peridos dit formulier aanvullen en dan printen. Hierdoor hoeft de counselor minder gegevens dubbel in te voeren. Naast Vrumun heeft nu ook Orfeus deze functionaliteit ingebouwd en beschikbaar gesteld voor gebruikers.

Voor meer informatie: [beschrijving labaanvraag NIPT via Zorgmail](#).

Peridos – Oproep gegevensaanlevering

We vragen alle praktijken voor counseling en alle echocentra een nieuwe gegevensaanlevering te doen aan Peridos, zodat we een volledig beeld krijgen van de registratiegegevens over 2017 en het eerste kwartaal van 2018.

Welke gegevens levert u aan?

- Counselingpraktijken: gegevens over counseling en, indien mogelijk, over zwangerschapsuitkomsten.
- Echocentra: gegevens over SEO en, indien van toepassing, over NT/combinatietest.
- PND-centra: gegevens over GUO en, indien van toepassing, over invasieve diagnostiek.

Peildatum 1 mei

Landelijk is afgesproken om 1 mei aan te houden als peildatum voor het berekenen van het aantal counselinggesprekken, NT-metingen en SEO's per zorgverlener in het voorgaande kalenderjaar. De registratiegegevens over 2017 worden op 1 mei 2018 dan ook als definitief beschouwd. Wilt u daarom nagaan of alle gegevens over 2017 inmiddels zijn aangeleverd en eventuele resterende en/of gecorrigeerde gegevens tijdig uploaden in Peridos? Het advies is om dat uiterlijk 23 april te doen, in verband met de verwerkingstijd en eventuele correcties die nog nodig zijn.

Peridos – E-mails over foutmeldingen via Peridos

Wanneer een praktijk een gegevensaanlevering heeft gedaan, informeert de SPN per e-mail over eventuele foutmeldingen of incomplete gegevens. Voortaan sturen we deze e-mail rechtstreeks vanuit Peridos; de afzender van de e-mail is dan "noreply@peridos.nl". De e-mail wordt gestuurd naar het e-mailadres van de zorginstellingbeheerder(s) Peridos. In de e-mail staat een link waarmee u op een snelle manier naar het overzicht met foutmeldingen kunt gaan.

Kwaliteitseisen herzien

Enkele kwaliteitseisen zijn aangepast:

- [Kwaliteitseisen counseling](#): tekstuele wijzigingen vanwege de invoering counseling over NIPT. Duidelijker is aangegeven waar de verantwoordelijkheid van de zorginstelling en counselor ligt.
- [Kwaliteitseisen vaginale echo](#): geschrapt is de zin dat het Regionaal Centrum een arts of een verloskundige kan aanwijzen als opdrachtgever bij de vaginale echo.
- Kwaliteitseisen aan het [laboratorium](#) en aan de [bepaling biochemische parameters](#): vanwege wijzigingen bij de labworkflow van de combinatietest en de overgang naar één screeningslaboratorium.

Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht

Een van de acties die voortkomt uit het landelijk project bestuurlijke reorganisatie van de prenatale screening is een audit bij de Regionale Centra over de uitvoering van hun taken. Het auditteam bestaat uit vertegenwoordigers van drie andere Regionale Centra, ondersteund door de landelijk beleidsmedewerker en een medewerker van bureau Kerteza. Het auditteam zal tijdens de visitatie spreken met de bestuurder(s), medewerkers van het Regionaal Centrum, de voorzitter of een lid van de Raad van Toezicht, en met een groep counselors en echoscopisten.

Op woensdag 5 september 2018 vindt de visitatie van de SPN plaats. Voor het gesprek met de groep counselors en echoscopisten is 30 minuten gepland. Als u als counselor of echoscopist hieraan wilt deelnemen, kunt u zich opgeven via spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – juni 2018, nummer 63

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

SPN – Raad van Advies
Samenwerkingsovereenkomsten geactualiseerd
Counseling – Vaardigheidstraining
NT – Wijzigingen per 1 september 2018
NIPT – Trident-1 vergunning verlengd
NIPT – Uitslag altijd door counselor!
PND-(satelliet)centra in de SPN-regio
Peridos – Meldingscherm
Kwaliteitstoetsen – Bezwaarprocedure
Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht
Evaluatie SPN
SPN Kwaliteitsjaarverslag 2017

SPN – Raad van Advies

De Raad van Advies van de SPN is onder voorzitterschap van Dr. Dominique Smeets voor het eerst bijeengekomen. Het doel van de Raad van Advies is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het Bestuur en de Raad van Toezicht van de SPN over prenatale screening op aangeboren aandoeningen in brede zin. Om de Raad van Advies te attenderen op bepaalde zaken, kunt u contact opnemen met de vertegenwoordiger van uw beroepsgroep:

- verloskundigen: Magda Wijnsma, magdawijnsma@gmail.com
- echoscopisten: Bianca Bruijns, biancabruijns@hotmail.com
- gynaecologen: Dr. Robbert Rijnders, r.rijnders@jbz.nl
- klinisch genetici: Dr. Ilse Feenstra, Ilse.Feenstra@radboudumc.nl
- laboratoria NIPT/PND: Dr. Dominique Smeets, Dominique.Smeets@radboudumc.nl

Er is nog een vacature voor een vertegenwoordiger vanuit de moederraden. Wij verzoeken u via uw Verloskundig Samenwerking Verband een vertegenwoordiger vanuit een moederraad voor te dragen. U kunt uw voordracht sturen aan Annette.Stolwijk@radboudumc.nl.

Samenwerkingsovereenkomsten geactualiseerd

De samenwerkingsovereenkomsten met de praktijken voor counseling en de echocentra zijn gewijzigd, passend bij de huidige afspraken binnen het programma prenatale screening en vanwege de herziening in de bestuurlijke organisatie per 01-01-2018. De herziene overeenkomsten zijn in Peridos klaargezet met als ingangsdatum 01-01-2018. De gemachtigde voor de contracten van de zorginstelling krijgt sinds 15 mei bij de eerste keer dat hij/zij inlogt in Peridos het verzoek om de samenwerkingsovereenkomst(en) te accorderen voor de praktijk voor counseling en/of het SEO-echocentrum en/of het NT-echocentrum.

Counseling – Vaardigheidstraining

Iedere counselor dient in 2017 of 2018 de bijscholing "vaardigheid counseling prenatale screening" te volgen bij een erkend opleidingsinstituut (zie www.rivm.nl). De Academie Verloskunde Maastricht (AVM) biedt in onze regio deze trainingen aan. Er is een nieuwe training gepland waarop counselors zich kunnen inschrijven:

- [12 juni 2018, 13.00-17.30 in Nijmegen](#)

Voor het aanvragen van een offerte om deze scholing bij u op locatie te verzorgen: www.av-m.nl.

NT – Wijzigingen per 1 september 2018

Volgens landelijke afspraak beoordeelt de SPN jaarlijks de kwaliteit van de NT-metingen. Vanwege de sterke daling van het aantal combinatietesten na invoering van de NIPT in april 2017, is er dit jaar geen kwantitatieve beoordeling van het aantal NT-metingen. Vanaf 1 september 2018 gelden nieuwe normaantallen voor de NT-metingen: het aantal verrichtingen is verlaagd naar minimaal 50 per jaar (zie [SPN-nieuwsbrief nummer 59, december 2017](#)).

Op 7 mei heeft de SPN aan alle contactpersonen van de NT-echocentra een overzicht gestuurd met de resultaten van de beeldbeoordeling en het aantal NT-metingen van de echoscopisten werkend in het echocentrum. Wij hebben de contactpersonen gevraagd om op basis van het overzicht na te gaan of de echoscopisten in het echocentrum aan deze eis kunnen voldoen. De contactpersonen dienen voor 1 juli 2018 de SPN te informeren welke echoscopisten NT-metingen blijven verrichten en wie per 1 september 2018 stopt. Indien in het echocentrum slechts 1 NT-echoscopist blijft werken, dan moet de contactpersoon tevens aangeven hoe het echocentrum zorgt voor continuïteit bij de combinatietesten in geval van vakantie en ziekte.

NIPT – Trident-1 vergunning verlengd

Het ministerie van VWS heeft de Wbo-vergunning voor de Trident-1 studie verlengd tot 1 april 2020. Tot die datum loopt ook de Wbo-vergunning voor de Trident-2 studie.

NIPT – Uitslag altijd door counselor!

Helaas blijkt het niet altijd duidelijk te zijn wie de zwangere de uitslag geeft van de NIPT. Graag daarom nogmaals uw aandacht hiervoor! De counselor/aanvrager is altijd verantwoordelijk voor het geven van de uitslag van de NIPT aan de zwangere, ook van de afwijkende uitslagen.

- Bij een uitslag "aanwijzing trisomie 21,18 of 13" gaat de uitslag via Peridos rechtstreeks naar de verloskundig zorgverlener. In de SPN-regio belt een van de NIPT-laboratoriumspecialisten uit Nijmegen of Maastricht voortaan altijd de counselingspraktijk over deze uitslag. De aanvrager informeert de zwangere en verwijst haar naar een PND-(satelliet)centrum voor counseling over vervolgonderzoek.
- Bij een uitslag "aanwijzing nevenbevinding" verschilt het per regio hoe de uitslag gegeven wordt. In de SPN-regio en in de regio Maastricht belt een klinisch geneticus de aanvrager om de nevenbevinding te bespreken. De aanvrager belt vervolgens de zwangere en verwijst haar naar het PND-centrum in het Radboudumc. De zwangere krijgt dan op korte termijn (streven binnen 2 werkdagen) een counselingsgesprek met een klinisch geneticus. Afhankelijk van het type nevenbevinding wordt het verdere beleid bepaald.

De Kerngroep NIPT van het Trident-consortium heeft de standaard conclusietekst in Peridos bij de uitslagen aanwijzing trisomie 21, 18 of 13 nog duidelijker gemaakt door "zelf hierover te informeren en haar" op te nemen in de tekst. De standaard conclusietekst bij de uitslagen aanwijzing trisomie 21, 18 of 13 luidt nu: "Met de niet-invasieve prenatale test (NIPT) werd bij de foetus een aanwijzing gezien voor trisomie ... Er is geen aanwijzing voor trisomie .. of ... Trisomie .. veroorzaakt ...syndroom. Ter bevestiging van dit resultaat dient invasieve vervolgdagnostiek te worden verricht. U wordt verzocht uw cliënte zelf hierover te informeren en haar te verwijzen naar het centrum voor prenatale diagnostiek in uw regio."

PND-(satelliet)centra in de SPN-regio

Heeft een zwangere een verhoogde kans als resultaat van de combinatie-test of een medische indicatie voor onderzoek naar down-, edwards- of patau-syndroom? Dan dient u de zwangere te verwijzen naar een PND-(satelliet)centrum in de regio. Daar krijgt de zwangere een counseling-gesprek en krijgt zij de keuze voor verder onderzoek. Hieronder zijn deze PND-centra vermeld:

- Radboudumc in Nijmegen
- Rijnstate ziekenhuis in Arnhem
- Gelderse Vallei in Ede
- Medisch Spectrum Twente in Enschede
- Jeroen Bosch Ziekenhuis in 's-Hertogenbosch
- ETZ in Tilburg

Als de zwangere kiest voor NIPT, dan overlegt de PND-gynaecoloog met haar op welke manier NIPT wordt aangevraagd en gefinancierd. De kosten van NIPT via de Trident-1-studie komen ten laste van het eigen risico van de zwangere. Dat betekent dat zij mogelijk meer dan €175 voor NIPT zou betalen. Het PND-centrum kan voor deze zwangeren echter NIPT aanvragen voor €175.

Peridos – Meldingscherm

In Peridos is een meldingscherm toegevoegd. In dit meldingscherm worden berichten opgenomen over NIPT, de combinatie-test en het gegevensoverzicht. U wordt voortaan met een algemene e-mail geattendeerd als er voor uw organisatie een nieuwe melding is in Peridos. Vervolgens kunt u deze melding in het meldingscherm opzoeken en de detailinformatie behorende bij de melding openen. Een beschrijving van het meldingscherm vindt u op www.peridos.nl.

Kwaliteitstoetsen – Bezwaarprocedure

De Regionale Centra Prenatale Screening hebben een algemene bezwaarprocedure vastgesteld voor de kwaliteitstoetsing prenatale screening door de Regionale Centra. De Regionale Centra hebben de taak om de kwaliteit van de uitvoering van de prenatale screening te borgen. De kwaliteit van de prenatale screening is vastgelegd in verschillende landelijke kwaliteitseisen waaraan de uitvoerders (counselingspraktijken, echocentra, screeningslaboratorium, echoscopisten en counselors) moeten voldoen. Dit is ook vastgelegd in de overeenkomsten die de zorginstellingen en individuele zorgverleners afsluiten met het Regionale Centrum. De Regionale Centra toetsen of de uitvoerders voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen.

Een uitvoerder kan bezwaar indienen als een uitvoerder het niet eens is met de gang van zaken tijdens een beoordeling of met het oordeel van het Regionale Centrum, en onderling overleg hierover niet tot een bevredigende oplossing leidt.

Bij de kwaliteitstoetsen zullen we voortaan melden dat er een mogelijkheid is om een bezwaar in te dienen. De bezwaarprocedure vindt u op www.rivm.nl.

Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht

Een van de acties die voortkomt uit het landelijk project bestuurlijke reorganisatie van de prenatale screening is een audit bij de Regionale Centra over de uitvoering van hun taken. Het auditteam bestaat uit vertegenwoordigers van drie andere Regionale Centra, ondersteund door de landelijke beleidsmedewerker en een medewerker van bureau Kerteza. Het auditteam zal tijdens de visitatie spreken met de bestuurder(s), medewerkers van het Regionaal Centrum, de voorzitter of een lid van de Raad van Toezicht, en met een groep counselors en echoscopisten.

Op woensdag 5 september 2018 vindt de visitatie van de SPN plaats. Wij zijn nog op zoek naar counselors en echoscopisten die hieraan willen meewerken. Voor het gesprek met de groep counselors en echoscopisten is 30 minuten gepland. Maximaal 5 counselors en 5 echoscopisten kunnen hieraan deelnemen. Zij ontvangen daarvoor vacatiegeld (€100) en reiskostenvergoeding. Als u als counselor of echoscopist hieraan wilt deelnemen, stellen we dat erg op prijs. U kunt zich opgeven via spn-regionijnmegen@radboudumc.nl.

Evaluatie SPN

Sinds de oprichting van de SPN is de taakuitvoering van de SPN alleen in 2008 geëvalueerd. Toen was de SPN nog in de opstartfase. Nu, 10 jaar later, is het bureau van de SPN op volle sterkte en voeren we alle taken uit die we hebben gekregen via onze Wbo-vergunning. We zouden graag inzicht krijgen in hoe u onze werkwijze ervaart. Wij hebben daarom een steekproef van counselors, alle echoscopisten, alle contactpersonen van de organisaties en alle zorginstellingbeheerders in de SPN-regio gevraagd om een vragenlijst in te vullen. We zullen de resultaten van de evaluatie bekend maken via de SPN-nieuwsbrief. Indien we onze werkwijze kunnen verbeteren, doen we dat graag!

SPN Kwaliteitsjaarverslag 2017

Het [kwaliteitsjaarverslag 2017](#) van de SPN is gereed. In het kwaliteitsjaarverslag leest u over de organisatie en bedrijfsvoering, over de activiteiten op gebied van contractering van de uitvoerders, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsborging van de prenatale screening. Belangrijke werkzaamheden in 2017 waren de invoering van NIPT als alternatief voor de combinatietest en, als gevolg daarvan, de overgang naar een landelijk screeningslaboratorium voor de serumanalyse bij de combinatietest. Tevens is in 2017 de bestuurlijke reorganisatie ingezet.

In het kwaliteitsjaarverslag is geen informatie opgenomen over de uitvoering van de prenatale screening in de regio. Zodra de gegevens in Peridos beschikbaar zijn, zal over de uitvoering van de prenatale screening in de regio apart gerapporteerd worden in de SPN-monitor en in de landelijke monitor.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – juli 2018, nummer 64

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Regionale bijeenkomst 6 november 2018
Counseling – Vaardigheidstraining
Wijzigen de counselors in uw praktijk? Meld het ons!
NIPT – Toestemmingsformulier
Combinatietest – Registratie CRL tweeling in Peridos
Evaluatie SPN
Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht
Peridos – Oproep gegevensaanlevering
Zomervakantie

Regionale bijeenkomst 6 november 2018

Op dinsdag 6 november 2018 van 17.00 tot 21.00 organiseert de SPN een regionale bijeenkomst in de Lindenberg in Nijmegen. Wilt u deze datum reserveren?

We zullen dan ingaan op actuele onderwerpen, zoals ervaringen bij NIPT, informatiebeveiliging, Peridos, toets bij counselors en bevindingen bij de CRL-zwangerschapsdatering.

Voor meer informatie en aanmelding: www.spn-region nijmegen.nl.

Counseling – Vaardigheidstraining

Iedere counselor dient in 2017 of 2018 de bijscholing “vaardigheid counseling prenatale screening” te volgen bij een erkend opleidingsinstituut (zie www.rivm.nl). De Academie Verloskunde Maastricht (AVM) biedt in onze regio deze trainingen aan. Veel counselors in de SPN-regio hebben inmiddels deze vaardigheidstraining gevolgd. De AVM geeft dit najaar nog een aantal trainingen op locatie en twee trainingen waarop counselors zich kunnen inschrijven. Waarschijnlijk zijn dit de laatste trainingen die de AVM aanbiedt voor individuele counselors:

- [26 oktober 2018, 13.00-17.30 in Eindhoven](#)
- [23 november 2018, 13.00-17.30 in Nijmegen](#)

Voor het aanvragen van een offerte om deze scholing bij u op locatie te verzorgen: www.av-m.nl.

Wijzigen de counselors in uw praktijk? Meld het ons!

Wanneer er nieuwe (waarnemend) counselors zijn in uw praktijk of wanneer counselors stoppen, wilt u dat dan aan ons melden, zodat wij deze informatie tijdig kunnen doorvoeren in Peridos. Op die manier zorgt u ervoor dat in Peridos de juiste personen toegang hebben tot de gegevens van de zwangeren in uw praktijk.

NIPT – Toestemmingsformulier

Mede in het kader van de nieuwe privacywetgeving is het [toestemmingsformulier](#) voor de TRIDENT-2 studie op enkele punten aangescherpt. Ook de studiewebsite www.meeroverNIPT.nl wordt hierop aangepast. Een eventuele voorraad met lege 'oude' formulieren dient vernietigd te worden en voor 15 juli 2018 vervangen te worden door de nieuwe formulieren. Een zwangere die een 'oud' formulier heeft getekend, hoeft niet opnieuw te tekenen. De getekende formulieren blijven (digitaal) bewaard bij de verloskundig zorgverlener.

Combinatietest – Registratie CRL tweeling in Peridos

Op 4 juli is er in Peridos een wijziging doorgevoerd voor de labworkflow combinatietest: de controle op de grootste CRL bij een tweeling is vervallen. De grootste CRL kan bij foetus 1 of bij foetus 2 ingevoerd worden. De aanvrager krijgt geen foutmelding meer als de gegevens 'in de verkeerde volgorde' staan.

Evaluatie SPN

Sinds de oprichting van de SPN is de taakuitvoering van de SPN alleen in 2008 geëvalueerd. Toen was de SPN nog in de opstartfase. Nu, 10 jaar later, is het bureau van de SPN op volle sterkte en voeren we alle taken uit die we hebben gekregen via onze Wbo-vergunning. We willen graag weten hoe u onze werkwijze ervaart. Een steekproef van counselors, alle echoscopisten, alle contactpersonen van de organisaties en alle zorginstellingbeheerders in de SPN-regio hebben we gevraagd een vragenlijst in te vullen. In totaal hebben we 279 mensen aangeschreven; vaak vervullen zij meer dan één rol binnen de prenatale screening. Ruim de helft heeft de vragenlijst ingevuld. Wij danken hen hartelijk voor hun reactie! Wij gaan de gegevens nu analyseren. In een volgende nieuwsbrief zullen we de resultaten bekend maken.

Audit SPN – Counselors en echoscopisten gezocht

Een van de acties die voortkomt uit het landelijk project bestuurlijke reorganisatie van de prenatale screening is een audit bij de Regionale Centra over de uitvoering van hun taken. Het auditteam bestaat uit vertegenwoordigers van drie andere Regionale Centra, ondersteund door de landelijke beleidsmedewerker en een medewerker van bureau Kerteza. Het auditteam zal tijdens de visitatie spreken met de bestuurder(s), medewerkers van het Regionaal Centrum, de voorzitter of een lid van de Raad van Toezicht, en met een groep counselors en echoscopisten.

Op woensdag 5 september 2018 vindt de visitatie van de SPN plaats. Wij zijn nog op zoek naar counselors en echoscopisten die hieraan willen meewerken. Rond 11 uur is er een gesprek gepland met de groep counselors en echoscopisten. Maximaal 5 counselors en 5 echoscopisten kunnen hieraan deelnemen. Zij ontvangen daarvoor vacatiegeld (€100) en reiskostenvergoeding. Als u als counselor of echoscopist hieraan wilt deelnemen, stellen we dat erg op prijs. U kunt zich opgeven via spn-regioijmegen@radboudumc.nl.

Peridos – Oproep gegevensaanlevering

We vragen alle praktijken voor counseling en alle echocentra de gegevens aan Peridos aan te leveren. Dit vragen we na ieder kwartaal. Heeft u in juni of juli 2018 al gegevens aangeleverd, dan is het voor u op dit moment niet nodig om de gegevens opnieuw aan te leveren.

Voor vragen over het aanleveren van gegevens aan Peridos kunt u contact opnemen met Marijn Brouwers (024 3666421) of Inge Verhoogt (024 3666418).

Zomervakantie

In juli en augustus is het SPN-bureau beperkt bezet vanwege de zomervakantie. Hierdoor kan het zijn dat wij minder snel reageren op uw vragen. Wij wensen ieder een goede zomer!

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regioijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – september 2018, nummer 65

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

SPN-bureau: wijziging medewerkers
Regionale bijeenkomst 6 november 2018
Counseling – Vaardigheidstraining in 2017-2018
Counseling – Eisen nascholing in 2019-2020 aangepast
Counseling – Toets counselingsvaardigheden
Informatiemateriaal prenatale screening onderzocht
Website onderzoekvanmijnongeborenkind.nl
Draaiboek prenatale screening geactualiseerd
Combinatietest – Wijzigingen in echocentra in SPN-regio
Combinatietest en NIPT – Overzicht labaanvragen en –uitslagen in Peridos
NIPT – Aanvragende zorgverlener in labaanvraag NIPT
NIPT – Resultaten eerste jaar
NIPT – Nieuwe apparatuur
NIPT – Twee analyses, één uitslag
NIPT – Niet-conclusieve uitslagen
NIPT – Vaker lage foetale fractie
NIPT – Beleid bespreken na mislukte NIPT
NIPT – Postpartum placenta onderzoek
SEO – Kwaliteitsbeoordeling beelden herzien
Peridos – Nieuwe helpdesk

SPN-bureau: wijziging medewerkers

Na 10 jaar gewerkt te hebben bij de SPN, heeft Marijn Brouwers gekozen voor een andere functie. Per 1 oktober zal Merel Oortveld haar opvolgen als beleidsmedewerker bij de SPN.

De samenstelling van het SPN-bureau per 1 oktober 2018 is daarmee als volgt:

- Directeur-bestuurder: Annette Stolwijk
- Deskundigen prenatale screening: Esther Sikkel, Caroline Adriaanse, Desirée Moens
- Kwaliteitsfunctionaris: Monique Bootsma
- Beleidsmedewerker: Merel Oortveld
- Informatiebeheerder: Inge Verhoogt
- Secretarissen: Marion van den Heuvel, Rebecca Jansen

Regionale bijeenkomst 6 november 2018

Op dinsdag 6 november 2018 organiseert de SPN een regionale bijeenkomst van 17.00-21.00 uur in de Lindenberg in Nijmegen. Wij horen het graag als u tijdens deze bijeenkomst aandacht wilt voor bepaalde onderwerpen. U kunt onderwerpen of vragen aan ons doorgeven via spn-regionijnijmegen@radboudumc.nl.

Accreditatiepunten worden aangevraagd bij KNOV, NVOG en BEN. Aanmelding is nodig vanwege accreditatie en catering.

Voor het voorlopige programma en voor aanmelding: www.spn-regionijnijmegen.nl.

Counseling – Vaardigheidstraining in 2017-2018

Alle counselors dienen in 2017-2018 een vaardigheidstraining counseling te volgen. Indien u nog niet hebt deelgenomen aan een dergelijke training, wilt u dat dan alsnog doen. Vrijgesteld voor deze training zijn verloskundigen die in 2017 of 2018 in Nederland afgestudeerd zijn en counselors die de basis cursus counseling in 2017 of 2018 hebben gevolgd.

Voor meer informatie of overleg: spn-regionijnijmegen@radboudumc.nl of 024-3619603.

Counseling – Eisen nascholing in 2019-2020 aangepast

Met de landelijke partijen die betrokken zijn bij de prenatale screening is kritisch gekeken naar wat er wordt gevraagd van de counselors prenatale screening én waar behoefte aan is. De bijscholing wordt hierop aangepast. Het counsellen over nevenbevindingen bij de NIPT krijgt bijvoorbeeld nu meer aandacht, omdat veel counselors dit ingewikkeld vinden. Het aantal te behalen accreditatiepunten voor de prenatale screening is voor de ronde 2019-2020 verlaagd, doordat de reguliere theoretische bijscholing in 2019 vervalt (3 punten). De vereiste nascholing voor counselors in 2019-2020 is:

- De digitale individuele nascholing prenatale screening (DIN), omgezet naar een gebruiksvriendelijke e-learning (3 punten).
- Scholing op het gebied van counseling prenatale screening (zoals bijeenkomsten georganiseerd door een Regionaal Centrum) (2 punten).
- Toets counselingsvaardigheden (start in 2019, meer informatie volgt hieronder) (1 punt).
- Begin 2019 vindt er een evaluatie plaats van de vaardigheidstraining. Op basis daarvan wordt besloten hoe de vaardigheidstraining (4 punten) vorm kan krijgen in 2020.

Counseling – Toets counselingsvaardigheden

Vanaf 2019 wordt er landelijk getoetst op counselingsvaardigheden prenatale screening. Om goed bij de praktijk aan te sluiten, is de toets ontwikkeld in een projectgroep waar onder andere verloskundigen aan deelnamen. De toets is getest in een pilot met 50 counselors; de resultaten van deze pilot worden nog verwerkt.

Met deze nieuwe interactieve toets laat de counselor verschillende vaardigheden zien door te reageren op korte videofragmenten van situaties tijdens een counselingsgesprek. Dit duurt 45 à 60 minuten. Hierop ontvangt u uitgebreide, schriftelijke terugkoppeling. Counselors kunnen hun vaardigheden toetsen op elk gewenst moment van de dag én op elk gewenste locatie. De toets levert 1 accreditatiepunt op. Om een idee te krijgen van de toets, kunt u alvast kijken naar een [demo](#).

Informatiemateriaal prenatale screening onderzocht

Om meer inzicht te krijgen in het gebruik én de bekendheid, begrijpelijkheid en aansprekendheid van het voorlichtingsmateriaal prenatale screening is een onderzoek uitgevoerd onder zwangeren, recent bevallen vrouwen en hun partners. Hieruit blijkt dat de verloskundige de belangrijkste en hoogst gewaardeerde informatiebron voor de zwangere is. De folders en de website www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl staan respectievelijk op plaats 2 en 3. De folders en de website worden als informatief, neutraal, duidelijk en compleet beoordeeld. Uit het onderzoek blijkt ook dat de website nog niet zo bekend is. Aan de hand van de resultaten zal het informatiemateriaal aanpast worden.

Voor meer informatie: [Rapport onderzoek informatiemateriaal](#).

Website onderzoekvanmijnongeborenkind.nl

Uit het hiervoor genoemde landelijke onderzoek bij zwangeren blijkt dat de website www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl nog niet zo bekend is. Deze website bevat informatie over screening op down-, edwards- en patau syndroom en over het SEO. Ook staan op deze website twee keuzehulpen. Vooral zwangeren die gecounseld zijn in ziekenhuizen en/of door gynaecologen kennen deze website niet.

Wij vragen u zwangeren te attenderen op deze website, bijvoorbeeld via uw eigen website en rondom het counsellingsgesprek. Adviezen over hoe u dat kunt doen, vindt u op www.rivm.nl.

Draaiboek prenatale screening geactualiseerd

Het draaiboek prenatale screening down-, edwards- en patau syndroom en structureel echoscopisch onderzoek is geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen zijn vanwege de organisatie van de uitvoering van de combinatietest. U kunt versie 8.0 van het draaiboek raadplegen op www.rivm.nl.

Combinatietest – Wijzigingen in echocentra in SPN-regio

Het aantal combinatietesten is sterk gedaald door de invoering van NIPT als screeningstest. Dit heeft geleid tot een aantal veranderingen. In Nederland verricht alleen het screeningslaboratorium Star-SHL de analyses voor de combinatietest. De aanvraag en uitslag van de combinatietest gaan via Peridos. De landelijke kwaliteitseisen voor NT-echoscopisten zijn aangepast en per 1 september 2018 ingegaan, zie www.rivm.nl. Het aantal NT-metingen dat een NT-echoscopist jaarlijks moet verrichten is verlaagd naar 50. Dit aantal kan slechts een klein aantal NT-echoscopisten behalen. Door al deze veranderingen zijn een aantal echocentra gestopt met het aanbieden van combinatietesten. Een actueel overzicht van echocentra die de combinatietest nog aanbieden, vindt u op www.spn-regionijmegen.nl/overzicht-locaties als u de categorie "combinatietest" selecteert. Counselors in de SPN-regio kunnen zwangeren alleen naar die echocentra verwijzen voor een combinatietest.

Combinatietest en NIPT – Overzicht labaanvragen en –uitslagen in Peridos

Het blijkt dat zorgverleners de labaanvragen en -uitslagen in Peridos niet zo gemakkelijk kunnen terugvinden als zij zoeken op BSN en geboortedatum van de zwangere. Daarom attenderen we u erop dat u in Peridos via het tabblad 'zorgverlening' naar het 'overzicht labaanvragen' kunt gaan. Via dit overzicht kunt u snel een eerder ingevulde labaanvraag openen. Via de filters kunt u een specifieke aanvraag opzoeken. De uitslagen van de combinatietest en NIPT vindt u snel door naar het uitslagenoverzicht te gaan.

Voor meer informatie en handleidingen: www.peridos.nl/combinatietest en www.peridos.nl/nipt.

NIPT – Aanvragende zorgverlener in labaanvraag NIPT

In Peridos is in het scherm voor de labaanvraag NIPT het veld "Aanvragende zorgverlener" toegevoegd. Als u counselor bent, wordt dit veld automatisch gevuld met u naam. Is de concept-labaanvraag door een counselor aangemaakt via ZorgMail, dan is deze uit het bericht overgenomen. Bent u geen counselor, dan dient u in het formulier aan te geven namens welke counselor u de labaanvraag NIPT doet.

Voor meer informatie: [uitgebreide invulinstructie NIPT labaanvraag](#).

NIPT – Resultaten eerste jaar

In het eerste jaar hebben ongeveer 73.000 zwangeren de NIPT laten doen. Dit komt neer op circa 42% van alle zwangere vrouwen in Nederland. Ongeveer 3% van de zwangeren heeft in deze periode een combinatietest laten verrichten. In de zwangerschappen waarbij NIPT is uitgevoerd, zijn er bij 0,3% aanwijzingen gevonden voor downsyndroom, bij 0,1% voor edwardssyndroom en eveneens bij 0,1% voor patau-syndroom.

Na een verhoogde kans bij de combinatietest, is er bij gemiddeld 5% sprake van een aandoening. Na een afwijkende NIPT was vooraf de verwachting dat dit 75% zou zijn voor downsyndroom. Uit het onderzoek blijkt nu dat dit percentage gemiddeld hoger ligt. Ook voor edwards- en patau-syndroom liggen de percentages hoger dan verwacht was.

Van de vrouwen die kiezen voor NIPT, wil de meerderheid (ongeveer 78%) ook nevenbevindingen horen. In het eerste jaar is aan 0,4% van de zwangeren een nevenbevinding gerapporteerd. Daaropvolgend invasief onderzoek liet zien dat het meestal afwijkingen betreft die beperkt lijken te zijn tot de placenta. Echter ook zeldzame, ernstige chromosomale afwijkingen bij het kind zijn opgespoord. In uitzonderlijke gevallen is een afwijking bij de moeder gevonden.

Voor meer informatie: www.niptconsortium.nl.

NIPT – Nieuwe apparatuur

Tussen 1 mei en 1 juni 2018 is bij alle drie de NIPT-laboratoria in Nederland nieuwe NIPT-apparatuur geïmplementeerd. Het betreft de VeriSeq-NIPT methode van Illumina die na een lang traject van verplichte Europese aanbesteding is aangeschaft. De voordelen ten opzichte van de vorige NIPT-apparatuur zijn dat de laboratoria met maar één leverancier te maken hebben voor de machines en de reagentia, de patentenkwestie voor de nabije toekomst is afgedekt, het hele lab-proces per NIPT-laboratorium op één locatie plaatsvindt (een zogenaemde "NIPT-straat") en men efficiënter kan werken. Aanvragers zullen daarbij gaan merken dat de uitslagen over het algemeen wat sneller in Peridos staan.

NIPT – Twee analyses, één uitslag

De nieuwe VeriSeq-methode geeft alleen een uitslag op de chromosomen 13, 18 en 21. Voor het uitvoeren van de TRIDENT-2 studie is dat niet voldoende, vandaar dat de laboratoria parallel ook de WISECONDOR-analyse toepassen. Dit gebeurt voor alle autosomale chromosomen bij vrouwen die hebben gezegd dat ze nevenbevindingen willen weten, en alleen voor de chromosomen 13, 18 en 21 bij vrouwen die dat niet willen. De geslachtschromosomen blijven altijd buiten beschouwing, aangezien daar geen Wbo-vergunning voor is. De twee analyses worden niet apart genoemd in de uitslagbrief, maar zijn door de laboratoriumspecialist samengevoegd tot één uitslag. Hierover zijn landelijke afspraken gemaakt.

NIPT – Niet-conclusieve uitslagen

Het werken met twee analysemethoden heeft gevolgen voor het beoordelen van de NIPT-resultaten. Bij het overgrote deel van de NIPT-testen geven VeriSeq en WISECONDOR hetzelfde resultaat. Als dat niet zo is, zal het laboratorium nieuw bloed vragen voor een kosteloze her-test. Het onderzoek is dan niet-conclusief en krijgt de uitslagcode 20.

NIPT – Vaker lage foetale fractie

De afgelopen maanden heeft het NIPT-laboratorium van de regio's Nijmegen en Maastricht iets vaker NIPT-resultaten afgekeurd vanwege een te lage foetale fractie. Het onderzoek krijgt dan uitslagcode 15. Ook dit heeft te maken met het implementeren van de nieuwe NIPT-apparatuur. Door de strak (en daardoor veilig) ingestelde analyse vraagt het laboratorium momenteel vaker nieuw bloed aan voor een her-test. Het laboratorium verwacht eind september voldoende data te hebben om de analyse te verfijnen en beter af te stellen. Men hoopt dan ook minder vaak nieuw bloed te moeten aanvragen.

NIPT – Beleid bespreken na mislukte NIPT

Ongeveer 2% van de NIPT mislukt, met name door een te laag percentage placentair DNA (lage foetale fractie) in het bloed van de zwangere. In onze nieuwsbrief van februari 2018 hebben wij u geïnformeerd over het beleid naar aanleiding van het mislukken van de NIPT. Wij verzoeken u het volgende beleid met de zwangere door te nemen.

Na een eerste keer mislukte NIPT kunnen zwangeren ervoor kiezen om de test kosteloos nogmaals te laten doen. Bij tweederde van de mislukte testen vanwege een te lage foetale fractie lukt de test dan alsnog. Een combinatietest als alternatief kan wel, maar heeft meestal niet de voorkeur en is vaak niet meer tijdig te plannen. De zwangere krijgt de kosten van een eventuele combinatietest niet vergoed. De Regionale Centra adviseren de counselors om na een eenmaal mislukte NIPT zowel de optie her-test NIPT als de eventuele optie combinatietest tijdig met de patiënt te bespreken.

Is ook een tweede keer de NIPT mislukt én is de reden telkens een te lage foetale fractie of niet-conclusieve uitslag, dan is een consult bij een PND-centrum aangewezen. In het PND-centrum zal de zwangere gecounseld worden over alle opties, waarbij rekening gehouden wordt met de zwangerschapstermijn. Een derde NIPT is dan niet zinvol. Invasieve diagnostiek (vruchtwaterpunctie) is wel een optie. De zorgverzekeraar betaalt dit onderzoek, maar het kan wel ten koste gaan van het eigen risico van de zwangere. Uit wetenschappelijke literatuur is gebleken dat bij verlaagde foetale fractie de kans op een trisomie verhoogd is.

Alleen als de NIPT tot twee keer toe is mislukt vanwege lab-technische of logistieke redenen (bijv. gebroken bloedbuizen) is een derde NIPT zinvol. Als er zelfs bij de derde keer geen NIPT-uitslag komt, dan kan het laboratorium u verder adviseren.

NIPT – Postpartum placenta onderzoek

Als het laboratorium een NIPT als afwijkend afgeeft, dan kan het in een aantal gevallen gaan om een placentaire afwijking (confined placental mosaicism, CPM). In het kader van het wetenschappelijk onderzoek TRIDENT-1 en -2 is het in bijzondere gevallen zinvol de placenta te onderzoeken en soms zelfs de ouders te onderzoeken. Als dat zo is, dan vraagt het laboratorium expliciet om enkele placentabiopsen en verschaft het een afname- en verzendprotocol. Het onderzoek van de placenta is niet bedoeld om een uitslag te geven aan de kraamvrouw en haar pasgeborene, maar is voor wetenschappelijke doeleinden. De uitslag van het laboratoriumonderzoek van de placenta kan dan ook lang op zich laten wachten en wordt niet gecommuniceerd.

Het heeft echter geen zin om voor alle discrepante uitslagen tussen NIPT en invasief onderzoek de placenta te onderzoeken en de CPM te bevestigen. Het komt vaak voor dat de CPM niet bevestigd kan worden in het toegestuurd materiaal. Bovendien kan het laboratorium het placentaonderzoek niet declareren, terwijl het veel tijd en geld kost.

SEO – Kwaliteitsbeoordeling beelden herzien

De kwaliteitsbeoordeling van de SEO-beelden is gewijzigd. De SPN zal dit invoeren zodra de vijfde ronde kwaliteitsaudits bij de echocentra van start gaat. Dat zal in de tweede helft van 2019 zijn. Echoscopisten die ook in andere regio's werken, kunnen mogelijk eerder met deze herziene werkwijze te maken krijgen.

Bij het huidige scoringsstelsel is het mogelijk dat men voldoende punten scoort, maar op belangrijke onderdelen onvoldoende kwaliteit laat zien. Volgens de herziene kwaliteitscriteria is het niet langer toegestaan om bij de orgaansystemen "centraal zenuwstelsel" en "hart" bij alle drie beoordeelde SEO's een onvoldoende te scoren op de doorsnedes of op de plaatsing van de callipers. Het opsporen van neurale buis defecten is het primair geformuleerde doel van het SEO. Dat is de reden waarom gekozen is om bij het centraal zenuwstelsel ten minste één adequaat beeld van elk van de doorsnedes en van de calliperplaatsing verplicht te stellen. De reden om dit aan te vullen met ten minste één adequaat beeld van elk van de doorsnedes van het hart, is dat hartafwijkingen de meest voorkomende aangeboren afwijking is, en dat een prenatale diagnose voor deze foetus levensreddend kan zijn (Van Velzen, Ultrasound Obstet Gynecol 2015;320-325). Bovendien worden hartafwijkingen relatief vaak niet gezien in de prenatale screening (Van Velzen, BJOG 2016;400-407). Ook wordt het onderzoek van het hart als moeilijkste ervaren door echoscopisten (Oosterhuis, Prenat Diagn 2016;555-560). Door meer nadruk te leggen op de beelden van het hart bij de kwaliteitsbeoordeling, hoopt het landelijke programma prenatale screening de kwaliteit van het SEO te verhogen.

Peridos – Nieuwe helpdesk

Vanaf 17 juli 2018 gebruikt het Landelijk beheer Peridos een nieuwe helpdesk: Zoho Desk. Deze helpdesk biedt meer mogelijkheden en vooral een betere beveiliging van persoonsgegevens die opgenomen zijn in meldingen. De nieuwe helpdesk is onder een nieuw e-mailadres bereikbaar: helpdesk@peridos.nl.

Voor de gebruikers van de helpdesk verandert er, behalve het e-mailadres vooralsnog niets: meldingen kunnen per e-mail worden ingediend en zullen dan op dezelfde manier als nu worden afgehandeld. Op korte termijn zal er ook een meldingenformulier op de Peridos website beschikbaar komen voor de registratie van meldingen. Meldingen die nog in Spiceworks (de oude helpdesk) binnenkomen, worden doorgestuurd naar Zoho Desk.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – november 2018, nummer 66

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

SPN – Regionale bijeenkomst 6 november 2018
SPN – Evaluatie werkwijze
Wie bepaalt de landelijke kwaliteitseisen en afspraken?
Kwaliteitstoetsen – Bezwaarprocedure
Cursus CRL zwangerschapsdatering
Counseling – Toets counselingsvaardigheden
Vacature – Beoordelaars voor toets counselingsvaardigheden gezocht!
NIPT – Resultaten TRIDENT studies
Combinatietest – Tijdige bloedafname
Combinatietest – Factuur serumbepaling
SEO en NT – Beeldscherm echoapparatuur
Peridos – Verwijderen meldingen
Peridos – Rapportage verrichtingen zelf opvragen
Peridos – Zorgverleners toevoegen of weghalen door SPN
Peridos – Werken met ZorgMail
Peridos – Opzoeken NIPT-uitslagen
Peridos – Voorkomen downloads NIPT-aanvragen en -uitslagen op eigen computer

SPN – Regionale bijeenkomst 6 november 2018

Op 6 november namen 179 mensen deel aan de regionale bijeenkomst van de SPN. Uit de evaluatieformulieren bleek dat de deelnemers in het algemeen tevreden waren over de inhoud van de bijeenkomst en de organisatie daarvan. In deze nieuwsbrief gaan we in op een aantal vragen die tijdens de bijeenkomst gesteld zijn.

De presentaties kunt u inzien op www.spn-regionnijmegen.nl.

SPN – Evaluatie werkwijze

Om te weten hoe u onze werkwijze ervaart, hebben we een vragenlijst gestuurd aan een kwart van de counselors, alle echoscopisten, alle contactpersonen van de organisaties en alle zorginstelling-beheerders in de SPN-regio. In totaal zijn 279 mensen gevraagd de vragenlijst in te vullen; velen hebben meer dan één rol binnen de prenatale screening. Ruim de helft heeft de vragenlijst ingevuld en er is veel toelichting gegeven bij de antwoorden. Wij danken hen hartelijk voor hun reactie! Bij de regionale bijeenkomst hebben we de resultaten per onderwerp gepresenteerd. In de [presentatie](#) kunt u dat nalezen. In het algemeen blijkt het dat u tevreden bent over onze werkwijze. Een paar zaken is voor verbetering vatbaar. In deze nieuwsbrief lichten we ook een aantal punten toe waar onduidelijkheid over is.

Wie bepaalt de landelijke kwaliteitseisen en afspraken?

De Programmacommissie prenatale screening geeft “zwaarwegende adviezen” over het landelijke beleid van de prenatale screening aan het Centrum voor Bevolkingsonderzoek van het RIVM. Het RIVM neemt in principe deze adviezen over. Landelijke werkgroepen adviseren de Programmacommissie over landelijke kwaliteitseisen en afspraken. In deze werkgroepen én in de Programmacommissie zitten niet alleen vertegenwoordigers van de Regionale Centra en het RIVM, maar ook vertegenwoordigers van de verschillende beroepsverenigingen zoals de KNOV, NVOG en de BEN. De SPN en de andere Regionale Centra moeten werken conform dit beleid. Dat is een van de voorwaarden die gesteld zijn in de Wbo-vergunning.

Kwaliteitstoetsen – Bezwaarprocedure

De Regionale Centra Prenatale Screening hebben een algemene bezwaarprocedure vastgesteld voor de kwaliteitstoetsing prenatale screening door de Regionale Centra. De Regionale Centra hebben de taak om de kwaliteit van de uitvoering van de prenatale screening te borgen. De kwaliteit van de prenatale screening is vastgelegd in verschillende landelijke kwaliteitseisen waaraan de uitvoerders (counselingspraktijken, echocentra, counselors, echoscopisten en screeningslaboratorium,) moeten voldoen. Dit is ook vastgelegd in de overeenkomsten die de zorginstellingen en individuele zorgverleners afsluiten met het Regionale Centrum. De Regionale Centra toetsen of de uitvoerders voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen.

Als u niet tevreden bent over de gang van zaken tijdens een beoordeling of met het oordeel van het Regionale Centrum, dan wil de SPN graag eerst met u in gesprek gaan om samen tot een goede oplossing te komen. Als onderling overleg niet tot een bevredigende oplossing leidt, dan kunt u bezwaar indienen. De bezwaarprocedure vindt u op www.rivm.nl.

Cursus CRL zwangerschapsdatering

Een goede zwangerschapsdatering is belangrijk voor de verloskundige zorg in het algemeen en ook voor de prenatale screening en diagnostiek. De SPN biedt een korte scholingsactiviteit aan om de kwaliteit van de CRL-meting voor de zwangerschapsdatering te vergroten. Alle zorgverleners in onze regio die deze CRL's meten, kunnen hier gratis aan deelnemen. De SPN vraagt deelnemers vijf CRL-beelden in te sturen; wij beoordelen de drie beste beelden aan de hand van internationale criteria. Accreditatie is toegekend door KNOV en BEN (2 uur/punten). Voor meer informatie en aanmelding: www.spn-regionijmegen.nl.

Counseling – Toets counselingsvaardigheden

Het voeren van een goed counselingsgesprek over prenatale screening naar down-, edwards- en patauysyndroom en het structureel echoscopisch onderzoek, vraagt om specifieke vaardigheden van de counselors. Om inhoudelijk meer inzicht te krijgen en de vaardigheden te verbeteren, maken alle counselors prenatale screening vanaf 2019 de toets counselingsvaardigheden. Bij de regionale bijeenkomst is deze nieuwe toets counselingsvaardigheden gepresenteerd, waarbij gebruikt gemaakt wordt van de toetsmethode TrainTool. Op www.spn-regionijmegen.nl kunt u de presentatie hierover van Marie-Louise Heijnen en Esther Sikkel bekijken. De Programmacommissie besluit eind van dit jaar hoe deze methode in 2019 ingezet gaat worden.

Vacature – Beoordelaars voor toets counselingsvaardigheden gezocht!

Per 1-1-2019 zijn we voor de invoering van deze nieuwe toets counselingsvaardigheden op zoek naar meerdere communicatief vaardige, verantwoordelijke en kritische beoordelaars. Hebt u interesse hiervoor en bent u beschikbaar om minimaal 3 toetsen per week te beoordelen? U vindt meer informatie in de [vacaturetekst](#).

NIPT – Resultaten TRIDENT studies

Tijdens de regionale bijeenkomst hebben Dominique Smeets en Ilse Feenstra een presentatie gegeven over NIPT ervaringen en nevenbevindingen, zie www.spn-regionijmegen.nl. Er kwamen veel vragen vanuit de zaal over de bevindingen van de TRIDENT-studies tot nu toe. Hoe de uitslag wordt gegeven als er een vermoeden is van een nevenbevinding, kunt u nalezen in de [SPN-nieuwsbrief van juni 2018](#).

Sommige aantallen en resultaten kwamen niet helemaal overeen met wat er tot nu toe al bekend was. Wij willen graag benadrukken dat de Wbo-vergunningen voor de TRIDENT-studies nog tot april 2020 lopen; de afspraken over te benoemen aantallen en percentages in counselingsgesprekken blijven voorlopig nog dezelfde. Als er wijzigingen zijn, melden we dat in de nieuwsbrief.

Combinatietest – Tijdige bloedafname

De bloedafname voor de combinatietest is mogelijk bij een zwangerschapsduur tussen 9 en 13+6 weken. De optimale zwangerschapsduur voor de bloedafname is ca. 10-11 weken. Star-SHL merkt dat bloedafnames relatief laat plaatsvinden (ca. 13 weken). Dit is niet alleen minder optimaal voor de kwaliteit van de serumbepaling, maar ook ongunstig voor de logistiek. Als er iets mis gaat met de verzending en het serummonster niet of te laat bij het lab aankomt, is er vaak geen mogelijkheid meer om een nieuwe bloedafname te laten plaatsvinden.

De ervaring is dat in de periode rondom Kerst en Nieuwjaar het risico hierop wat groter is dan in de rest van het jaar. Het screeningslab vraagt om daarmee rekening te houden en, indien mogelijk, de bloedafname ruim voor deze feestdagen of erna te laten plaatsvinden. Alternatief is het serum in te vriezen en volgens onderstaand voorschrift op te sturen.

In verband met de aankomende – voor de continuïteit van zorg - ongunstig vallende kerstdagen en Nieuwjaarsdag is het verzoek:

- materiaal dat op donderdag 20 december en vrijdag 21 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 24 december en op die dag verzenden.
- materiaal dat op donderdag 27 december en vrijdag 29 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 31 december en op die dag verzenden.

Star-SHL vraagt u op het bloedafname formulier te noteren gedurende welke periode het materiaal is ingevroren (<datum> tot <datum>). Serum dient in de plastic verzendbuis bevroren te worden. Afnamebuizen zijn *niet* geschikt voor invriezen. Wilt u de bloedafnamelocaties waarmee u samenwerkt hiervan op de hoogte te stellen.

Combinatietest – Factuur serumbepaling

Het blijkt dat het niet altijd duidelijk is wie de factuur toegestuurd krijgt van de serumbepaling voor de combinatietest. Star-SHL stuurt deze factuur naar het echocentrum dat in Peridos is aangevinkt voor de uitvoering van de NT.

SEO en NT – Beeldscherm echoapparatuur

Er is nog een aantal echoapparaten met een beeldscherm van 15 inch in gebruik, welke vaak net rondom de datum van het wijzigen van de eis van 15 naar 17 inch (juni 2015) zijn aangeschaft. Aangezien de eis voor een 17-inchscherf al 3,5 jaar bestaat, mogen echocentra die hun apparatuur hebben aangeschaft rond invoeringstijd nog 1,5 jaar met een 15-inchscherf blijven werken, mits de kwaliteit voldoet aan de gestelde eisen. Bij slechte kwaliteit kunnen we de apparaten alsnog eerder afkeuren. Daarna is de aanschaf van een 17-inchscherf verplicht. Wij adviseren u de huidige landelijke [kwaliteitseisen aan de echoapparatuur](#) erop na te kijken, als u een nieuw apparaat aanschaf.

Peridos – Verwijderen meldingen

Van verschillende zorgverleners is de vraag gekomen om de meldingen in het meldingscherm te kunnen verwijderen. Als een melding bekeken is, dan staat achteraan de regel een prullenbakicoontje. Als u klikt op de prullenbak, dan verdwijnt de melding uit het scherm. Er verschijnt geen waarschuwing voor het verwijderen.

Let op: Als u een melding verwijdert, dan kan niemand in uw organisatie deze melding meer zien!

Peridos – Rapportage verrichtingen zelf opvragen

In Peridos kunnen zorgverleners een rapport opvragen waarin staat hoeveel verrichtingen in de opgevraagde periode in Peridos zijn geregistreerd. Hetzelfde rapport kan ook door de zorginstellingbeheerder worden opgevraagd voor alle zorgverleners van de organisatie. Een beschrijving is te vinden op de Peridos website: www.peridos.nl, menu-item "Peridos", onder "Handleidingen": "Opvragen van zorgverlenerrapportages". Voor de directe link: www.peridos.nl.

Peridos – Zorgverleners toevoegen of weghalen door SPN

Peridosgebruikers kunnen hun eigen gegevens in Peridos op de webpagina "Zorgverleneergegevens" (beperkt) aanpassen. Ook de zorginstellingbeheerders kunnen die gegevens wijzigen voor de zorgverleners die werken in de zorginstelling. Zij kunnen geen gebruikersnamen wijzigen. Ook kunnen zij geen gebruikers, zoals counselors en echoscopisten, toevoegen of weghalen. Dat kunnen alleen de Regionale Centra, omdat zij eerst controleren of de persoon aan de (kwaliteits)eisen voldoet. Verzoeken voor wijzigingen kunt u aan de SPN doorgeven.

Peridos – Werken met ZorgMail

Op dit moment is het vanuit Vrumun en Orfeus mogelijk om een zogenaamd MEDNIP ZorgMail-bericht te sturen. Op basis van dit bericht wordt een concept NIPT-labaanvraag aangemaakt die vervolgens in Peridos verder kan worden ingevuld. Op deze manier hoeven er minder gegevens handmatig te worden ingevoerd in Peridos en wordt de kans op fouten verkleind. Op de Peridos website www.peridos.nl/nipt/ is de handleiding "Aanvraag gegevens via ZorgMail (MEDNIP bericht)" te vinden waar de werkwijze aan de Peridos kant is beschreven. Directe link: www.peridos.nl.

Peridos – Opzoeken NIPT-uitslagen

Op de Peridos website www.peridos.nl/nipt/ staan twee handleidingen (een beknopte en een meer uitgebreide versie) die de werking van de notificatie-mails en het inzien van NIPT uitslagen beschrijven: "Beknopte handleiding notificaties en uitslagen" en "Uitgebreide handleiding notificaties en uitslagen".

Directe links: www.peridos.nl/beknopt en www.peridos.nl/uitgebreid.

Peridos – Voorkomen downloads NIPT-aanvragen en -uitslagen op eigen computer

Om te kunnen garanderen dat labaanvragen en -uitslagen er altijd op dezelfde manier uitzien, en daarbij altijd dezelfde informatie of dezelfde posities tonen, is gekozen om dit via PDF-documenten te laten verlopen. Het nadeel is dat voor het openen en afdrucken van dit type documenten de browser de bestanden eerst moet downloaden. Deze downloads worden lokaal opgeslagen in de downloadfolder die in de browser is ingesteld. Het is helaas niet mogelijk om deze automatisch leeg te maken. Wel zijn er op internet beschrijvingen te vinden hoe deze bestanden handmatig te verwijderen, bijvoorbeeld op www.recoverit.wondershare.com.

We adviseren u om gegevens zoals NIPT-aanvragen en -uitslagen die automatisch zijn opgeslagen op uw computer regelmatig te (laten) verwijderen. En wees voorzichtig met het downloaden van NIPT-aanvragen of -uitslagen op een privé-computer, -laptop, of -tablet.

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – december 2018, nummer 67

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Reactie van VWS op advies Gezondheidsraad over prenatale screening
Counseling – Aankondiging toets counselingsvaardigheden in 2019
Counseling – Toetsing nascholing 2017/2018
Counseling – Laatste kans voor verplichte vaardigheidstrainingen
Combinatietest – Tijdige bloedafname en insturen van serum periode Kerst/Nieuwjaar
NIPT – Wijziging melding nevenbevindingen in de NIPT-uitslagbrief
SEO – Wijzigingen SEO kwaliteitseisen
SPN-monitor 2017
SPN – Herinnering vragenlijst monitor 2017
Tarieven prenatale screening 2019
Peridos – Helpdesk

Reactie van VWS op advies Gezondheidsraad over prenatale screening

De minister en staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben het RIVM gevraagd om een uitvoeringstoets voor de NIPT en een uitvoeringstoets voor het eventueel vervroegen van het SEO van 20 weken naar 18 weken. Dat staat in de [brief aan de kamer](#) d.d. 23 november 2018. De brief is een reactie op het advies "[Prenatale Screening](#)" van de Gezondheidsraad van eind 2016. Een toelichting per onderwerp:

- NIPT: In de uitvoeringstoets over de NIPT wordt gekeken hoe de NIPT onderdeel kan worden van het prenatale screeningsprogramma van het RIVM. Ondertussen blijft de NIPT beschikbaar via de lopende onderzoeken TRIDENT-1 en TRIDENT-2.
- 13 wekenecho: VWS wil met het RIVM, ZonMw (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) en de Gezondheidsraad uitwerken welke vervolgstappen en eventueel verder onderzoek nodig zijn in het kader van de 13 wekenecho. Op 18 december 2018 is dit besproken in de Tweede Kamer. Besloten is het traject te versnellen.
- SEO: In de uitvoeringstoets over de 18 wekenecho worden de uitvoeringsconsequenties van het vervroegen van de 20 wekenecho in kaart gebracht. Met het vervroegen is er meer tijd voor vervolgonderzoek, diagnostiek en belangrijke keuzes voor de zwangere en haar partner. Het RIVM zal deze uitvoeringstoetsen oppakken.
- Aankaarten screening: Het aankaarten van de wens om gecounseld te worden, blijft bestaan. VWS geeft in de brief aan dat zij de visie van de Gezondheidsraad delen dat een vrouw wel voldoende handvatten moet hebben om te kunnen beslissen of ze informatie wil over screening.

- Counseling: VWS geeft aan dat de Gezondheidsraad terecht stelt dat goede counseling van groot belang is, ongeacht welk programma van prenatale screening aangeboden wordt. Halverwege 2017 zijn, na een intensief verbetertraject, de kwaliteitseisen voor de counseling opnieuw vastgesteld. Deze nieuwe eisen zijn in lijn met het advies van de Gezondheidsraad. Er is dus al actie op ondernomen en er blijft hard aan gewerkt worden.

Counseling – Aankondiging toets counselingsvaardigheden in 2019

Met de introductie van de NIPT als eerste screeningstest in 2017, heeft de minister van VWS geconstateerd dat de counseling aan zwangeren complexer is geworden. Het ontwikkelen en uitvoeren van een toetsingssysteem voor de kwaliteit van de counseling is om die reden verplicht gesteld in de WBO-vergunning. In een projectgroep met vertegenwoordigers van alle beroepsgroepen, het RIVM en de Regionale Centra is gewerkt aan een toetsingskader en daarbij is gekozen voor de methode van Traintool. Om bij de praktijk aan te sluiten is de toets eerst in een pilot onder 50 counselors uitgeprobeerd.

Vanaf begin 2019 starten alle Regionale Centra met de toets op counselingsvaardigheden prenatale screening. Met deze nieuwe interactieve toets laat de counselor zien welke vaardigheden zij beheerst in verschillende situaties. Dat gebeurt door te reageren op korte videofragmenten, waarop uitgebreide terugkoppeling volgt. Counselors kunnen hun vaardigheden toetsen op elk gewenst moment van de dag én op elk gewenste locatie. Gedurende 2019 en 2020 krijgen alle counselors een uitnodiging om de toets te maken. De coördinatie van het proces ligt op landelijk niveau, bij de Coöperatie Landelijk Beheer Prenatale Screening (CLBPS). Meer informatie rondom de toets en hoe u de toets moet maken, krijgt u op het moment dat u de uitnodiging ontvangt. Let daarom dus op de aankondiging (van de CLBPS) en de uitnodiging (van Traintool) die u per e-mail zult krijgen.

Let op: Aan deze toets is deze eerste keer geen norm verbonden; u krijgt dus geen voldoende of onvoldoende. Het volgen van de toets is wel verplicht.

Counseling – Toetsing nascholing 2017/2018

De verplichte bijscholing voor counselors in 2017/2018 bedraagt 12 accreditatiepunten en bestaat uit de volgende onderdelen (zie [Kwaliteitseisen counseling](#)):

- Reguliere bijscholing dagdeel theorie (3 punten)
- Reguliere bijscholing vaardigheidstraining (4 punten)
- DIN 2.1 (3 punten)
- Scholing op het gebied van counseling (2 punten)

In 2019 toetsen de Regionale Centra of de counselors aan de verplichte bijscholing hebben voldaan. Op 6 december 2018 hebben de Regionale Centra afgesproken dat, als de 2 punten voor 'scholing op het gebied van counseling' nog niet zijn behaald, deze alsnog behaald kan worden in 2019. Dit kan door bijvoorbeeld een regiobijeenkomst te volgen bij het eigen Regionaal Centrum of bij een ander Regionaal Centrum.

Counseling – Laatste kans voor verplichte vaardigheidstrainingen

Het merendeel van de counselors heeft de verplichte vaardigheidstraining gevolgd. Vrijgesteld voor deze training zijn verloskundigen die in 2017 of 2018 in Nederland afgestudeerd zijn en counselors die de basiscursus counseling in 2017 of 2018 hebben gevolgd.

Voor de counselors die de training nog niet hebben gevolgd en geen vrijstelling hebben, is landelijk afgesproken dat zij nog eenmaal de kans krijgen om vóór 1 april 2019 de vaardigheidstraining te volgen. De opleidingen zullen binnenkort de data voor begin 2019 bekend maken (zie websites van de Academie Verloskunde Maastricht ([AVM](#)) voor de regio SPN, [VAR](#) in Rotterdam, [AVAG](#) in het noorden van Nederland en [UMCU](#) in Utrecht).

Let op: Na 1 april 2019 kunt u deze vaardigheidstraining niet meer volgen en moet de SPN de kwaliteitsovereenkomst voor de counseling ontbinden! Voor vragen hierover kunt u met ons contact opnemen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl of 024-3619603.

Combinatietest – Tijdige bloedafname en insturen van serum periode Kerst/Nieuwjaar

Zoals in de vorige nieuwsbrief al aangegeven, hierbij ter herinnering:

In verband met de aankomende ongunstig vallende kerstdagen en Nieuwjaarsdag is het verzoek om, indien mogelijk, de bloedafname ruim vóór de feestdagen of erna te laten plaatsvinden. Alternatief is het serum in de vriezen en volgens onderstaand voorschrift op te sturen:

- materiaal dat op donderdag 20 december en vrijdag 21 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 24 december en op die dag verzenden.
- materiaal dat op donderdag 27 december en vrijdag 29 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 31 december en op die dag verzenden.

Star-SHL vraagt u op het bloedafname formulier te noteren gedurende welke periode het materiaal is ingevroren (<datum> tot <datum>). Serum dient in de plastic verzendbuis bevroren te worden. Afnamebuizen zijn *niet* geschikt voor invriezen. Wilt u de bloedafnamelocaties waarmee u samenwerkt hiervan op de hoogte te stellen.

NIPT – Wijziging melding nevenbevindingen in de NIPT-uitslagbrief

Een zwangere die kiest voor nevenbevindingen, kreeg vanaf de start van TRIDENT-2 alleen een uitslag over nevenbevindingen als het laboratorium aanwijzingen vond voor nevenbevindingen. Geen melding in de uitslagbrief betekende: geen aanwijzingen voor nevenbevindingen.

Vanaf 17 december 2018 is er een herziene uitslagbrief voor zwangeren die kozen voor de NIPT met nevenbevindingen. Het laboratorium geeft voortaan ook door dat er geen nevenbevindingen (andere chromosoomafwijkingen) zijn te melden. Aan de uitslagbrief is een nieuwe disclaimer (voor de aanvrager) en 'Let op' (voor de cliënt) toegevoegd. Voor meer informatie wordt er verwezen naar www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl/nevenbevindingen. De betreffende pagina op www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl is aangepast.

SEO – Wijzigingen SEO kwaliteitseisen

De Programmacommissie Prenatale Screening heeft op 6 december 2018 geadviseerd de periode waarin het SEO wordt uitgevoerd aan te passen. Dit betekent dat het SEO één week eerder afgerond moet zijn dan voorheen, en bij voorkeur vroeger in de zwangerschap plaatsvindt. Deze wijzigingen in de periode zijn belangrijk in verband met eventuele vervolgdagnostiek en de uitslagtermijn na verwijzing naar een Centrum voor Prenatale Diagnostiek. De nieuwe eis luidt als volgt: 'Het SEO kan worden uitgevoerd tussen week 18+0 en week 21+0 van de zwangerschap, en bij voorkeur tussen week 19+0 en 20+0 van de zwangerschap.'

Ook bij een incompleet SEO vanwege onvoldoende beeldvorming geldt dat de herhaling van het SEO vóór 21+0 afgerond is. De nieuwe SEO kwaliteitseis gaat in per 1 januari 2019. Alle zwangeren die zich bij een verloskundige melden ná 1 januari 2019 en een SEO willen, zullen gezien moeten worden voor een SEO volgens de nieuwe kwaliteitseisen (zie www.rivm.nl/documenten/kwaliteitseisen-seo). De veranderingen zullen op korte termijn ook worden doorgevoerd in de folder en in de andere materialen.

SPN-monitor 2017

De SPN heeft iedere gecontracteerde praktijk de SPN-monitor 2017 met regionale gegevens en een SPN-monitor met gegevens over de eigen praktijk gestuurd. U kunt daarin de gegevens van uw eigen organisatie vergelijken met de regionale cijfers en de landelijke richtlijnen.

In de SPN-regio zijn in 2017 25.057 zwangerschappen geregistreerd waarbij gecounseld is. Elf procent van de zwangeren nam deel aan de combinatietest; in het eerste kwartaal van 2017 was de deelname 30%, vanaf april 5%. Sinds april 2017 kunnen zwangeren kiezen voor de NIPT. Tussen april 2017 en december 2017 nam 40% van de zwangeren deel aan de NIPT via de TRIDENT-2 studie. Bij 4,6% van de zwangeren was er bij de combinatietest een verhoogde kansuitslag op down-, edwards- en/of patausyndroom. De uitslag van de NIPT is niet bekend bij de SPN. In 2017 nam 83% van de zwangeren deel aan het SEO. Bij 4% was er een vermoeden van een afwijking.

Voor meer informatie: [SPN-monitor 2017](#)

SPN – Herinnering vragenlijst monitor 2017

De contactpersonen hebben onlangs de regionale SPN-monitor 2017 en de SPN-monitor met gegevens van de eigen organisatie ontvangen per e-mail. Wilt u de rapporten verspreiden onder uw collega's in uw praktijk? We horen ook graag of u deze rapporten voldoende informatief en duidelijk vindt en of we deze monitors kunnen verbeteren. We stellen het op prijs als u daarom deze [korte vragenlijst](#) wilt invullen. Alvast hartelijk dank!

Tarieven prenatale screening 2019

Voor 2019 zijn de tarieven voor prenatale screening iets gewijzigd. De tarieven gelden voor verloskundige praktijken, echocentra en ziekenhuizen:

- counseling € 46,13
- combinatietest bij eenlingen en bij het eerste kind van een meerlingenzwangerschap € 176,96
- combinatietest bij elk volgend kind van een meerlingenzwangerschap € 106,90
- serumscreening Star-SHL € 64,02
- SEO bij eenlingen en bij het eerste kind van een meerlingenzwangerschap € 154,36
- SEO bij elk volgend kind van een meerlingenzwangerschap € 154,36

De eigen bijdrage van NIPT als eerste screeningstest blijft € 175.

Het tarief voor de serumscreening is, zoals aangegeven in de werkafspraken van Star-SHL met de echocentra, jaarlijks geïndexeerd op basis van de nieuwe NZa-tarieven. Het landelijk vastgestelde maximum NZa-tarief voor de serumscreening in 2019 is € 70,06 (NZa-tarief 2019 combinatietest eenling € 176,96 minus NZa-tarief combinatietest volgend kind € 106,90). Dit betekent een indexering van 4,5% t.o.v. het serumtarief in 2018 van € 67,02. Op basis van deze indexering zal Star-SHL per 1 januari 2019 € 64,02 in rekening brengen voor de serumscreening.

Peridos – Helpdesk

Sinds kort is de Peridos helpdesk ook bereikbaar via een [webformulier](#). We verzoeken u vooral bij privacygevoelige informatie hiervan gebruik te maken.

De Peridos helpdesk is onder meer te gebruiken bij correctie foutief ingevoerde BSN en geboortedatum en vragen over notificatie e-mails (bijv. over frequentie en moment), cliëntselectie, uitslagbrieven en technische problemen (bijv. over opslaan en printen).

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.